

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 433dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetés főlvetetik 's pontosan közöltetik.

FOGLALAT: Magyar- és Erdélyország (Magy. Gazdas. egyesület, nemz. színház; kincstári tiszt. halálozások; Pozsonyi történetek; Országgyűl. közlemény: 156 és 157d. ker. ülésben az országgyűlés évenkénti tartása iránti indítvány tárgyalásának részletei, annak elfogadása 's a hajdukerületi rendezés megkezdése; 108d. f. ülésben a katonaelemezési viszonyzat elfogadott, a f. ülés napló kérdéselme miatti közbenzólásra megnyugtató felvilágosítás adatik 's a főhg-nádor elnök ügyelmeztetése; a 158d. ker. ülésben a hajdukerület rendezetése az 57 §ig némi módosításokkal folytatott 's csupán kereszténynek nyilatkozatnak választókká képeseknek szavazás által; 159d. és 160d. ker. ülésben az alsó magyarorsz. kereskedők kérelme a kereskedési akadályok megszüntetése végett választmányhoz utasított, 's a hajdukerületi rendezés folytatása azon kerületi képviselő beszédével a bíraskodásról; 109d. orsz. ülésb. az illető f. ülésnek áthozta után egyes ülésben a magy. nyelv, katonaelemezési ügyben kinevezendő kir. biztosság 's a Részek meghívása iránti felirások aláíratok 's felküldettek, 110 orsz. f. ülésben a városok rendezetése iránti üzenet jöve szövegére 's a városok orsz. szava a t. j. o. g. a. n. k. belintézkedésekkel összekapcsolatása megállapított; 16 d. ker. ülésben a hajdukerületi rendezésben a 322 §ig haladtak a Rdek némely módosítások 's kihagyásokkal; Ung, Hont, Győr, Mosony 's Heves megyék követelésai, a f. ülés szab. kerület újdon rendezetése.

Amerika (Hayti új alkotványa).
Spanyolország (folytonos elfogatások a fő városban; harezteri hírek; készületek Krisztina fogadatlására).
Portugália (Lázadások; az egész ország ostromállapotban; a zendülés terjedése).
Anglia (Alsóházi viták Irland ügyében; Tahiti elfogallatása rosztaltik; Russell indítványa Irland ügyében 99 szótöbbséggel megbukik).
Franciaország (Guizot Tahiti miatt nagy zavarban; Tahiti elfogallatását a francia kormány öntettének nem isméri el).
Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Diakovich Athanáz károlyvárosi k. harminczadi számvizsgáló meghalálozott. A' dömölki kir. sóárnok-állomás megürült. Tichl Ferencz temesi kam. igazgatóság első számvivő jan. 24kén meghalálozott.

A' Magyar Gazdasági Egyesület f. mart. 16kán korm. választmányi, 18kán délelőtti 10 óraker pedig közgyűlést fog tartani, melyeken a' t. cz. tagok és ügybarátok minél számosan megjelenni szives tisztelettel kéretnek. Elnöki megbizásból Török János, egyesületi titoknok.

(Nemzeti színház.) Szombaton, mart. 9kén bér-szünetteladtik először, két p. sz. t. o. l. eredeti színű dalokkal és tánczokkal 3 szakaszban; irta Szigligeti, zenéjét szerkeszté Erkel Ferencz.

Pozsony febr. 24. Pozsonyi történetek. Az elcsatolással végéhez közelit. Korba léptünk, melyben a' szónoklatok virágza után gyümölcsöt kér a közügyek: gyümölcsöt minden részéről a' hazai nagy mezőnek, tehát a' törvényhozás mezejéről épen úgy, mikép a' tisztviselői moraléről, innen épen úgy, mikép a' socialis mezőről, melyet szinte mivelünk. E' czikk sorában szerencsém van egy pár gyümölcsöt a' socialis mezőről bemutatni. A' farsang végnapjainban tánczvigalom tartaték, szép és fényes, olyan, minő nagy bűmlást okoz, 's minőről az emberek beszélnek. E' tánczvigalom a' Honderő szerint tíz ezer p. r. t. b. a. került 's becsületére szolgálta a' pártnak, mely ennyi ezret összegyűjteni, 's oly czélszerű alkalmazni tud, hogy alkalmazásában a' közöröm szép virága fakadjon! Az ugynevezett oppositio adta e' tánczvigalmat, melyben mikép mondják, következetes maradt szokásához, csak francia terményekből merítvén ösztön-szellemét. Mi e' gyümölcsöt, melyet az oppositio a' socialis mezőről hozott, minden megjegyzés nélkül igen szivesen üdvözljük; és most szobékülések és kiegyenlítések korában (testvéreileg hajlandó szívvvel rá mondjuk: szép gyümölcs! — Volt egy másik tánczvigalom is alakítottva az ugynevezett oppositiónak egy tagja által, kit mi évek hosszú során tisztelni tanultunk, és kit többször láttunk már a' megfontolás mezején nem siker nélkül cselekedni. E' tag T. nak követe B. I. a' tánczvigalom czime "gyermekbál" volt melynek a' kiadás f. ülés után maradt jövedelmezése a' pozsonyi kisdedovó intézet gyámolítására fordított. A' kezdemény eredményzése igen ügyelmet érdemlő volt, 's a' ki valaha kisdedovó intézetben volt, bizonyosan örvend velünk, e' szerény 's igen hasznos gyümölcsnek, mely tehát szinte Pozsony socialis életének mezejéről szedeték. — Az ugynevezett conservatív párt is hozott egy pár gyümölcsöt a' socialis mezőről. E' gyümölcsök egyike nem más, mint nemzetiség alapelveire állított ipar-iskola, melyre a' conservatív párt eddig már 17000 p. f. ot összesített, még pedig oly világos feltét mellett, minél fogvást minden ajánló 's aláíró egyed névtelen marad sommájával. Szó volt, hogy ez iskola Pesten állítatik fel. Azonban nem gyarló forrásokból eszergedez ama jó hírek biztató folyama, miszerint maga a' közigazgatás már valósággal elhatározta Pesten egy ipar-iskolának elrendeztetését. Ez volt egyik ok, minél fogvást az ugynevezett conservatív párt végezte, hogy az alapítvány sommáiból nem Pesten

épüend ipar-iskola, hanem Pozsonyban. Mi e' határozatnak annál tisztábban örvendettünk, minél inkább éreztük szükségét, de mozgunk is a' mellett, hogy első Magyarországnak jóakaratu de mértékletes hatalmulakosi közt közép tüzpontok alakittassanak, mikből a' magyarság habár lassan de biztosan terjedjen 's erőszakolás és hajhászás nélkül terjedhessen is. Mi e' gyümölcsöt, melyet a' conservatív párt a' közjó mezejére állított, ismét minden megjegyzés nélkül szivesen üdvözljük, mert tiszta és valóban igen hasznos gyümölcs.

Ezen napokban az ugynevezett conservatív párt, még egy példával tanusítá azt, hogy valaki liberalis lehet, a' nélkül hogy épen tulzó szabadelmünek kelljen lennie. Alapítványt tett t. i. Pozsonyban a' magyar színészeknek három havi tisztelatlátatásukra Ezen ügy tárgyalatása sokkal érdekeseb sem hogy azt hitelen 's egészen ne közöljem. Az orsz. gyűlési ifjuság közül többen járultak ifjuabb Z. F. grófhoz, kérvén őt, hogy a' conservatív pártnál a' magyar színészetnek Pozsonybani bizosittatását előmozdítan, i g é r v é n, hogy az ifjuság színházban saját viselete felett önmaga örköndik, 's mennyire idejük és pénzerejük enged az előadásokat meglátogattják. A' nemes gróf késznek nyilatkozott, szavát tartotta, 's a' fogamatot már tudjuk, melyhez csupán azt kell adnunk még, hogy a' magyar előadások a' városi színházban hetekint háromszor folyandnak, 's f. mart. 9dikén, mikép halljuk, tetteleg meg is kezdetendnek. Az ifjuságna e' tette igen jól hangzik a' kiegyenlítés korszakában. Mi biztosan hiszszük, hogy szép létesítvények jövednek valóságra, mihelyt végképen — ám legyen ismét ügylettető haranghuzás nélkül — de még is jól mélyen eltemettetik ama szerencsétlen hírlapi elv: „nékületek, sőt ellenetek“ — mely elv talán leandhet egykor, valamikor az erő önézetének biztos birtokában 's mely elv most az életért küzdő gyámoltalanság korában daczol is, de leginkább elriasztó 's reactióra készítő. Mi tudjuk, hogy az ifjuság egyedei, kik e' lépést tették szabadelmü társaik előtt némileg subsumtióba jöhettek: de e' szabadelmü társaik előtt talán a' pártérdek drágább és szentebb még, mint a' közérdek. Az ily subsumtiók tövisek, mik közönségesen feltalálhatók minden, de minden oly cselekvényi ösvényen, mely a' mindennapitól eltér, 's melynek választásához több kell, mint épen mindennapi 's utféli felfogás. De annak, ki valamit létesíteni akar, a' tövisek nem újdonságok, még kevésbbé akadályok. Mert ki a' jó czélt csak úgy szereti, hogy létesítéséért előítéletekből egyet sem áldozna fel, 's ki a' jó czélt csak úgy szereti, hogy elérhetésében a' lehető tövisekből egyet sem volna kész elviseelni: az előítéletekért szereti 's talán még azon kívül önmagát is, de nem a' czélt. A' politika egyik értelmében nem más, mint a' czél eszközeinek tudománya. Hol a' czél egyszerű: ott a' hatalmakkal bánás teszi az eszközköz isméjének legfontosabb részét. Politikában nincs nagyobb hiány, mint az inpolitika, vagy más szóval rossz modor 's ez viszont is való. Azért üdvözlöm én az ifjuságot a' jó modor mezején, mely a' létesítések mezeje. Midőn a' conservatív párt a' közre nézve ennyi haszonnal mozog: a' szabadelmü urak is igyekeznek hátra nem maradni. Halljuk ugyan is, hogy kisdedovó intézetre tesznek aláírásokat. Csak előre és mindig; mert szebb verseny nincs, mint az, melynek tárgya e' kérdés: — ki fog több hasznót eszközölni e' szegény fészekre, melyen kívül nincs más hazánk. Jablanecy.

Országgyűlési közlemény.

A' 156d. ker. ülésben az országgyűlés évenkénti tartása felett köv. folytaták a' Rk tanácskozásait: Az indítványt pártolólak f. üléstől tagok, utasítások szerint némely föltételeket kapcsolnak hozzá, t. i. hogy a' követ 3 évre választassék 's visszahítható legyen; hogy kormányhivatalbeliek csak úgy vállalhassanak követséget, ha hivatalaikról lemondanak; hogy a' követté választott megyei tisztviselő követsége után csak úgy foglalhassa el volt hivatalát, ha arra ujlag megválasztatik; hogy a' k. curia orsz. gyűlés alatt is folyvást itéljen minden perben; mások az adókérdést kívánták előbb elintéztetni, minthogy az évenkénti országgyűlés folytonos adózást vonand maga után. Határozottan ellene nyilatkozott Sz. m. követe. Midőn, ugymond, ez indítvány először vitatkozás tárgya volt, utasítás hiányában ő is pártolá három föltétel alatt, t. i. hogy a' követek 5 évre választassanak, az utasítások eltöröltessenek 's a' visszahívási jog szüntessék meg; azonban akkor P. megye követe ez utóbbiakat oly hathatósan védelmezte, hogy okai által küldőji is meggyőzettek, 's azok megtartása mellett egyszersmind a' 3 évi országgyűlést megtartani határozák, mert azt a' nemzet alkotványos életerének tartják, hol a' nemzet ügyei kellőleg meghányatván, mind a' kormány biztos irányt kap, mind a' nép közé tisztult nézetek áradoznak 's közte megéreire is jutnak; de ehez bizonyos időhaladék kell, ez rögtönözve nem történhe-

tik. Különben is, az utasítások föntartása mellett évenkénti országgyűlés lehetlen, 's azon követek, kik azokat eltörölni nem akarják, arra nem szavazhatnak. Mert lássuk, hogyan mennének utasítások mellett a' dolgok. A' kerkérdések vagy lennének a' kir. előadásokba foglalva, vagy nem. Összejönénk tehát p. o. novemberben, mintegy 6ikán v. 7ikén; elküldenők azokat megbizóinknak; dec. közepé tájra megérkezének az utasítások; ekkor fognánk a' tárgyaláshoz; jan. 1jén átküldenők a' tárgyat üzenetünk mellett a' főRkhez; tőlük visszakapnók mintegy 15 nap mulva; de talán nem egyeznének kívánatunkba, 's módosítási javaslatunkat ujlag tanácskozásba kellene vennünk, sőt talán a' dolgok ujjabb fordulata mellett pótlóutasításokat is kérnünk; ezek megérkeztevel ujlag határozánk's mintegy mart. 20 — 25-ke körül ismét átküldenők a' főRkhez, mart. végén pedig szétoszlának, 's minden eredmény nélkül mennénk haza. De vegyük a' kedvezőbb esetet, hogy a' kormány már a' meghívólevelekben közli a' hatóságokkal kívánatit, melyek a' közkívánattal is egyezők. Ekkor tehát lesznek utasítások; bevégezzük valamely tárgy föltölt tanácskozásunkat; nov. vége felé átküldjük a' főRkhez, ott elfogadtatik; dec. Sika táján fölterjesztjük ő fölségének; uj év felé jö resolutio; de ez változtat a' dolgon; tehát ismét utasításokra lesz szükség; végre ezek is elérkeznek, a' tárgy ujra átmegy minden pályaszakain, fölterjesztetik, kedvező resolutio is érkezik, de e' közben az országgyűlés ideje lejárt 's mi egyetlen egy törvényt viszünk haza! Igy minden országgyűlésen egy törvényt fogunk alkotni. 'S mennyi év kívántatik, míg csak a' főbb kerkérdések is el lesznek intézve? De az egy törvény létrehozhatása is a' tárgy minőségétől függ. Az 1836ki országgy. negyedfél évig tartott, 's az egy urbéri törvény lön eredménye. 'S ugyan mikor jött volna ez létre, ha akkor az országgyűlés évenként csak 5 hónapig tartott volna? Cs. megye követe még csak azt sem tette indítványához, hogy a' követek ne minden évben választassanak; holott a' tapasztalás mutatja, hogy ha egy időig belészoktunk, belétanultunk, minden jobban megy; máskép csak declamálni, peroralni fogunk, e' közben a' rövid időszakasz lefoly, 's az eredmény lesz — semmi. Ha az évenkénti országgyűlésektől süket akarunk: koordinálni kell. Avagy nem coordinatioi kérdések-e, melyek némely követek által föltételkép hozzá köttettek? 'S ha az nem történik, nem szenved-e legnagyobb hátramaradást a' közigazgatás és igazság-kiszolgáltatás? Tekintsük a' dolgot gyakorlati szempontból. Kikből áll a' f. ülést? Nem ülnek e' ott az országbíró, tárnok, a' hét személyes tábla számos tagjai, a' főispánok, legfőbb 's fő egyházi hivatalnokok. Mindezek hogyan járhatnak el rendezen hivatalos foglalatosságaikban, ha évenként 5 hónapot országgyűlésen töltenek? 'S nézzük az alsó táblát: elnöke a' személynök, itt vannak a' kir. tábla tagjai; van 29 alispán, 10 főjegyző, 9 vagy 10 szolgabíró. Hogyan teljesítendik ezek hivatalbeli kötelességeiket? Mondja talán valaki, hogy a' kir. tábla Pesten maradhat 's a' megyei és egyéb hivatalnokok, mint V. megye követe kívánta, mondjanak le hivatalaikról; igen, de ez mind az országgyűlés elrendezésével függ össze. A' két táblának egymás irányabani állását már előbb érintette szóló. Nem kíván-e ez ismét coordinatioit? Hallott külföldre hivatkozást. Igen de köztünk bezzeg 's Anglia, Franciaország v. más alkotványos ország közt nagy a' különbség. Ott népképviselő van, nálunk nincs; ott rendezett parlament v. nálunk nincs; ellenben ott municipium nincs, nálunk pedig erdőz meg municipiumok vannak, melyek, mint K. m. követe mondá, megannyi kis országgyűlést tartanak, akkor pedig méginkább tartanak. 'S mivé lenne így a' beligazgatás, a' sok utasítás-adás, a' törvényjavaslatok átvizsgálásával vesződés, az évenkénti követválasztás, némelykor t a l a n visszahívás, vagy legalább erre czélzó erőködés és kerteskedés közepett? E' szerint mind azon ok, mi az országgyűlés évenkénti tartása mellett fölhozott, így mint mostani országgyűlésünk van, egyenesen a' mellett harczol, hogy az évenként ne tartassék. A' szónok előadását mély, huzamos csend követé. Utána ismét pártoló szözet emelkedett az indítvány mellett, kiterjeszkedve azon elemek itteni szükségtelen létének föltüntetésére, mely elemekről az előbbi tag emlékezett; 's ezt oly kedélyes hanglejtéssel, tag-és arczmozgalmakkal adá elő,

644
vala-
kir. ki-
ny füst-
nal.
01, ka-
Pusztas-
s mint-
résztint
erdőbeli
Skán F.
zalogha
rtekez-
Nadányi
ügyész
ránt ha
lás nem
fenirt
leszen
az utóbb
ta egy-
-Olaszi-
6—6
1843d.
kelt ke-
megü-
mérnöki
hatszáz
ráson ki-
rajz- és
ét ol ke-
ások al-
s a' 10d.
pesolva,
év mart.
a' felebb
lyamodni
tetik: a'
lya ren-
nem kü-
építési-
ságukát,
jokat, és
ágban di-
tökéletes
ni, 's e'
ányokkal
az orszá-
k, a' fen-
b enyuj-
a' szük-
enyujtott
véstethet-
ai főigaz-
9dikén
2—3

hogy a hallgatóságot többszöri harsány kacajra 's tapsolásra fakasztá. Szavai végeztével voksolás sürgettek, de a szólásra följegyzett tagok közül még fejtegetni kívánták némelyek a tárgyat, 's így a szavazás félbenzakadtával ismét többen szólaltak föl, részint föltételeket csatolva az indítvány pártolásához, részint egész egyszerűségében kívánván annak elhatározatását. Végre ujjal megkezdett a szavazás a cs—i indítványnak egyszerűen el-vagy el nem fogadtatása iránt, 's 27 megye 19 ellenében a cs—i indítványt elfogadta. Az e szerint készitendő fölrírási javasiatban kifejezendők vélték még az indítványzó követ, hogy az országgyűlés nov. elejétől tartassék martzius végeig Pesten, továbbá, hogy a kir. táblának p. o. csak 9 tagu osztálya legyen jelen, a többi pedig a hétszem. táblával együtt igazságszolgáltatással foglalkodjék; a követek milly időszertint választása kérdését azonban más napra kívánta halasztatni. Egy más tag ezt addig kívánta halasztatni, míg az adókérdés előforduland, 's el leend határozva, kik fizetendik a követet. Ismét egy más tag az országgyűlés rendezésmódjának kidolgozása végett választmányt kiküldetni sürgetett. Ekkor T. m. követe azon ohajtását fejezte ki, hogy illy fontos indítványok minden oldalról kifejtve tökéletesebben terjeszteszének elő: 's a mennyiben aziménti határozattal számos kérdés függne össze, még pedig az országgyűlés coordinatiójába vágó: szükségesnek látná, hogy a határozat minden járuléka iránti véleményadásra választmány neveztesék. Ennek azonban két vezértag hathatósan ellen nyilatkozott, minthogy ők a határozattal az idő, hely 's követek választásának módjoni megállapításán kívül, más kérdést kapcsolatban állónak nem ismértek el: a két első azonban már mintegy elfogadva levén, csak az utóbinak tárgyalatását kívántákszőnyegre hozatni másnap. Mihez képest a

157d. ker. ülésb. febr. 24ikén. az elintézetlenül maradt kérdéssel kapcsolatosan ismét újabb szózatok emelkedtek, részint az országgy. rendezését sürgetők, részint legalább azon föltételek elintézése végett választmányt kiküldetni kívánók, mellyek némely követek által előterjesztettek, 's T. megye különösen emlékeztetbe hozván Fáy Andrásnak Pest megye gyűlésén az indítványok ügyében tett indítványát, azon ohajtását fejezte ki, hogy a szőnyegen forgóhoz hasonló fontosságú indítványok máskor kimerítőleg terjeszteszének elő, 's vagy választmányhoz utasitassanak, vagy legalább felkiáltással ne rögtönözteszének. Az elfogadott indítványnyal összefüggő többrendű kérdést választmányhoz utasitadni ennél fogva tovább is sürgette 's felhitta az indítványozót alapindítványa részleteinek írásban kifejtésére, mi azután közíratra lenne bocsátandó. Ezen felhívás nemi kellemetlen válaszolgatásra nyújtott alkalmat, különösen B. és Cs. megyék követői részről, kik egyszerűs mind bővebben bizonyitgáták, hogy az indítványhoz kapcsolt idő-, hely- 's követválasztási kérdés elintézésén kívülsemmi más föltétellel lényegesen össze nem függ, 's hogy magát az országgy. coordinatióját annak évenkénti tartása szükségkép maga után vonandja. Mindamellett is hozattak elő még olly utasítás-szerű föltételek, mellyek a két tábla közt most fenálló viszonyt legalább egy részben könnyebb 's kedvezőbbé tennék; a többség azonban csak a követek választása ideje iránt kívánt még bizonyos megállapodást, minthogy némelyek évenként, mások minden három, ismét mások csak öt vagy hat évben kívánták azokat újra választatni. Mielőtt azonban ez évszámilag meghatározaták, szavazásra kívánták tüzetni többen: Kívának-e a RR. intézkedni a követek választatása idejéről vagy nem? E' kérdésre 38 megye nemmel szavazott. — Az országgyűlés időszaka iránt volt még némelyeknek kifogásuk, 's azt dec. 1jétől apr. 1jeig kívánták határozatni; mi elfogadtván, a cs—i indítvány ügye befejezettek tekinteték. Átmentek azután a kerül. rendek a Hajdukerület rendezéséről készült ker. választmányi munkálat vizsgálatára, mellynek jegyzője Szentkirályi Móricz. A vizsgálat, némely az illető ker. követ által utasítása nyomán tett módosítási javaslatok 's ezek iránti rövid közbeszólás mellett, gyorsan haladt előre egész a 39ik §ig, melly a Hajdukerületben lakó nem-nemesek adózási viszonyairól szól. Ezen szakasz módosítása szavazat által elhatározatván, a módosítás kifejtése közelebb ülésre halasztatott.

108d. orsz. ülés a m. főrknel febr. 26kán délben. Tanácskozási tárgy volt a t. RRnek a katonaelemezési tárgy iránti üzeneterekesült főrendi viszonyait megvizsgálás, melly mindenváltoztatás nélkül elfogadtván. Ezután egy gr. szólalván fel miután, ugymond, épen authentica szó forog fen, kénytelen még egy eddig nem hitelesített főrendi üzenetre figyelmeztetni,

melly még vizsgálat alá nem vétetett, noha tárgya főfontossága. Ennek oka, v a g y h o g y az itélőmester ur még nem kész a szerkesztéssel, 's akkor kéri a szónok ő cs. kir. fgét, hogy ez iránt czélszerűleg intézkedni méltóztassék, v a g y ez már elkészült 's akkor minelőbbi fölvételét. A fens. elnök erre felvilágosításul adá, hogy eddigi gyengélkedő egészsége miatt az elnökséget nem viselhetvén, ezen tárgy épen fontossága miatt még nem vétethetett föl. Ha azonban a felszólt tag egy kis békétüréssel leende, a kérdéses viszonyzat felolvasását nyomban meghallhatta volna. Az itélőmester ez irómanyt nyomban felolvasván, az közíratra utasított. Fölkelvén azután ugyanazon gr. a napló elkéste miatt panaszkodott 's annak olly hosszas elhalasztatását vagy a vizsgáló uraknak vagy a nyomtatás késedelmének tulajdonitván, mennyire az első ok állna, ezen urakat oda utasitvatni kívánta, hogy a napló-megvizsgálás annyira ne késleltessék, minthogy jelesen a turopolyai panasz feletti tanácskozások naplója még mostanig, három hét elforgása után sem jelent meg; ha pedig a nyomtatásban volna hiba, ez is elháríthatni kéri. E' késedelem felvilágosításul a vizsgálat elnökségére megbízott országnagy jelenté, hogy a turopolyai ügy-tárgyalás már három ülései megvizsgálatvák, mellyek mintegy száz ívet tevének, a két utolsó, szintannyi kiterjedésű ülések vizsgálata pedig most eszközöltetik, 's így a cenzurát hanyagságról épen nem vadhóthatni. Alkalmat vön ebből ő fens. nyilatkozatni, hogy miután ez ügy tárgyalatása óta legelőször elnököl, nem tagadhatja meg magát, hogy a m. RRnek javaslatot ne tegyen, melly abból áll, hogy miután a szóban levő tanácskozások alkalmikor olly nyilatkozások történtek 's olly kifejezések hallattak, mellyeket csak a vitatkozások heve menthet ki, más részről pedig e' tábla tagjainak gondolkodás módja sokkal isméreatesb előtte, mintsem a legkisebb homálynak is hely volna adandó, a tábla méltóságának fentartása 's a közügyek előmozdítása nevében kéri 's felszóltja a m. főRRet, hogy jövendő tanácskozásaiban mindentszorgosan kerülni méltóztassanak, mi a tábla mlgával össze nem férő vagy épen személyes kihívásoknak vétethető volna, hogy így közegyetértés, buzgóság 's rokon összemunkálás által a hon boldogsága hathatósan előmozdítassék. Egy m. gr. hálás köszönettel vevé a fens. ölnök ezen rendre utasítását; de ezek sem magát, sem elbarátnak egyikét sem illetheti, 's miután a szónok előtt ő fens. bölcsesége, igazságszeretete 's tapintata sokkal isméreatesb, mi n t s e m gondolhatná, hogy távollevő barátiról lehessen szó, nem maradt neki más hátra, mint osztozkodni az ő fens. által nyilvánult aggodalomban, mellyre azonban sem ő, sem ezen oldalon ülő baráti okot nem adtak 's adni soha nem is fognak. Ennek ellenében egy másik áteltenben ülő gróf el nem ismértetvén e' táblának két részre osztását, minthogy azt, bármikép ágozzék el a vélemény, mindig mégis csak egynek tartja, mennyire azonban a felszólt gr. nyilatkozatából az huzathatnék ki, mintha ő cs. kir. fens. intése a másik oldalt illette volna, ő ebben nem egyezhetik meg, miután véleménye szerint, sem e g y i k, sem másik rész nem volt különösen sújtva, hanem az elnöki figyelmeztetés általános volt. Ezt a fens. elnök megörösítvén, felolvastaték 's elfogadtván a Részek visszakapcsolatása iránti viszonyzat, ugyszinte a Pesten építendő országház tárgyalási is. Az eszék-vukovár-flumei vasut iránti üzenet felolvasatása után jelenté ő cs. k. fens. hogy e' vállalatnak már örvedetes előmunkálat meglettettek; mit is a flumei kormányzó tisztelettel megismért. Az üzenet közíratra bocsátatván, az ülés eloszlott. —

158d. ker. ülés, febr. 26kán. A hajdukerületi rendezésben módosított szakasz tartalma köv. „39 §. A kerületi birtokosok és lakosok, habár orsz. nemesek lennének is, mindennemű kö z t e r h e t e g y e n l ö n 's aránylag viselni tartoznak; fejadót azonban fizetni senki sem köteles.“ E' szakasz tartalma a szerint javasoltatott módosítatni, mikép a nemesek közteherviselési állapotja a városi munkálat 76ik §ban elhatározatott. Ehöz képest 3 szerkezetmódosítási javaslat terjesztett elő, mellyek ismét több változtatási javaslatra szolgáltak alkalmul. Huzamos szó-és kifejezés följötti vita után végre köv. szerkezeti módosítvány fogadtatott el: „kerületbeli birtokaiktól mindennemű közterhet egyenlőn 's aránylag viselni tartoznak. Olly közterhetek, mellyek nem egyenesen a birtoktul fizetettek, a kerület csak azon személyekre 's tárgyakra vehet ki, kikre és mellyekre eddig is vetett.“ A 42ik § tartalma, melly a választókról szól, ismét alkalmat nyújtott a zsidók e' részbeni följogositása melletti küzdésre. Mint-hogy egyébiránt e' tárgy már olly sokszor megvitattott, időkimelés miatt is többen szavazást sürgettek, mi,

nem csekély zaj között megkezdetvén, a szerkezet mellett, melly választókká egyéb képességek mellett, csak a keresztyéneket jelöli alkalmasokká, 27 megye szavazott. Ugyanezen szakasz c) pontjában mindazáltal a honoratiorok közé újabb szavazati többséggel 26 megye 21 ellenében a nem keresztyének, fölkiáltással pedig némi ellenküzdelmek után, a lelkészek is befoglaltattak. A 43. §. mint fölösleges kihagyatott. A következőkben némi módosítások történtek. Ülés vége felé az igen meggyérült tanácskozás a munkálat 57ik szakaszáig haladt.

159d. kerül. ülés febr. 27kén. Elnökök: Pap-házy György Krassó 's Géczy Péter Zólyom megyék követei; jegyzők: Palóczy László és Szentkirályi Móricz; naplóvivő: Botka Tivadar. Ülés megnyitással olvasáPalóczy a folyamodási biztosságnak, 464alsó m. országi kereskedő által a kereskedés akadályi megszüntetése ügyében tett előterjesztésről szóló véleményét, melly szerint a folyamodási, szükséges t. javaslat készítését végett a kereskedési választmányhoz utasitvatni javasoltatott, mi el is fogadtatott. Bemutatá ezután az elnökség Szabadka nagyszámú polgárinak a keblökbeli tanács ellen intézett folyamodványát, melly a folyamodási biztosságnak adaték ki véleményadás végett. Következett a szőnyegen forgó hajdukerület-rendezési munkálat vizsgálatának folytatása. Az egyes hajduvárosokbeli képviselői képességekről szóló 57dik §. a) pontja az előbbi ülés határozata szerint módosítandó levén, a helyett, hogy előbb általa mindazok eltiltattak a képviselőségtől, kik fizetéses közhivaltal viselnek, míg hivatalviselésük tart, ez alkalommal úgy változtatott, hogy csak azok ne lehessenek hépviselek, kik „nem városi, hanem egyéb“ fizetéses közhivaltal viselnek. Ugyanezen szakasz c) pontjában a képviselőkkelé választathatóság jogából a „papok“ is kizárattak. E' kirekesztés ellen két káptalani 's több megyei követ felszólt, különös tüneménynek állitván, hogy akkor, midőn jogok kiterjesztésének 's az alkotvány sánczain kívül levők bevételeinek, midőn a bizodalomszülte szabadválasztás jogengedési elve emlegettetik, mindezt az egyháziakra nemcsak alkalmaztatni nem szándékoznak, sőt egészen ellenkező elvet vesznek gyakorlatba. Mondák ugyan némelyek, hogy a képviselőség polgári hivataloskodás levén, ez az egyházi hivatalal össze nem fér, 's hogy az egyháziak eddig is ki voltak zárva olly hivatalok viselésétől. Erre azonban válaszul adatott, mikép összerésheten hivatalok elvállalását ugys tiltják az egyházi törvények, e' részben tehát polgárilag intézkedni fölösleges; a mennyiben egyébiránt az egyházi törvények és hivatalok a polgári viszonyokban részvétet engedik, nem volna igazságos polgári jogokból az egyháziakat kirekeszteni, mert p. o. kinek saját ősi birtoka van 's lelkeszi hivataláról lemondva, mintegy visszatér a polgári életbe, az illyet közdolgokban részvétől eltüntetni, a főnebbi alapelvekkel homlokegyenest ellenkeznek. Szavazatra bocsátatván a kérdés: benmaradjon e' szerkezetben a „papok“ elleni kivétel vagy kihagyassék? a többség kihagyatását határozá el. Ugyane' szakaszból kihagyatott a nem-keresztyének elleni d) pont is, minthogy irántuk már a választókról szóló 42dik szakaszban kellő intézkedés történt. Az 59. §. mint egészen fölösleges, kihagyatott. A 11dik részben „a kerületi és városi közjavakról“ szóló 63—69. szakaszokban, minthogy az illető követek előadása szerint a Hajdukerületben „közjavak“ nem léteznek, 's azok is, mellyek jövedelmek közszükség-födözésre fordittatnak, magánybirtokok, mellyek tetszés szerint commassálhatók vagy eloszthatók, tetemes kihagyások és változtatások történtek, miket orsz. ülésbeli hitelesítés után közleni fogunk. A köv. szakaszokban szinte történtek némi módosítások, 's a vizsgálat a bíraskodásról szóló Vdik részig haladt.

160d. ker. ülésb. a hajdukerület iránti munkálatnak bíraskodásról szóló Vik része levén t. kozási sorozaton, az erről szóló szakaszok fölolvastatása után, a nevezett kerület képviselője következőleg terjeszté elő utasítása nyomán nézeteit: Mielőtt a t. RR. e' részben foglalt rendezéséről a Hajdukerületbe hozandó bíraskodásnak megkezdének a tanácskozást: méltóztassanak megengedni, hogy az egész Vdik részre általános észrevételeimet 's a Hajdukerület kívánatát előterjeszthessem. Jelenleg t. RR. 's már 200 évtől fogvást a bíraskodás azon rendszerre áll fen 's gyakoroltatik a Hajdukerületben, miszerint a hajduvárosi lakosoknak minden egymás elleni kereseteikre sőt más idegenek is hajduvárosi lakosok ellen intézett követeléseikre nézve, az illető városi különben is már 200 év óta rendezett tanácsok az első bíróságok; azok előtt indítottak eleitől fogva 's indittatnak mai napig minden hajduvárosi la-

kos ellen kezdhető pörök, mint első bíróságok előtt; 's miután azok által a törvények szerint elítéltek: onnan fölébbitel után a ker. törvényszékre, az ugynevezett sedriára mint felebbviteli törvényszékre vitetnek; honnan végre a kir. curiára appellálhatnak az ítélettel meg nem eléglő felek. E' részben csupán a két vallású evangélikusok válópereikre, 's az ugynevezett hajdu-nemesedési, vagyis legitimatorius perekre nézve van kivétel, mellyek in prima instantia is a ker. törvényszék előtt kezdetnek 's ítéletnek, 's in ún. appellátuáján a kir. Kuriára vitetnek fölébb. Most azonban a t. RR. 's a t. választmány ezen általam előterjesztett törvénykezési rendszert el akarja törölni a' Hajdukerületben, midőn némely apróbb perek elítélését jövedőre is meghagyván a' városi tanácsoknál az általa ugynevezett rendszerinti, vagyis írott solemnis perekre nézve egy egészen új első bíróságot kerületi középponti törvényszéket ajánl felállíttatni, honnét a' fölébbitel a' kir. táblára történék. De t. RR. ezen új első bírósági törvényszéket, mint sem nem szükségét, sem semmi tekintetben nem czélszerűt, a' Hajdukerület teljességgel nem ohajlja, sőt inkább keblében ezután is az általam leirt törvénykezési rendszert kívánja 's kéri megtartatni. Okai erre következők: 1) mert a' hajduvárosok az ekkinti bírásoknak már kétszázadot meghaladó gyakorlatában vannak, 's az ekép folytatott törvénykezési rendszer czélszerűségét 200 év tapasztalása bebizonyította. 2) Mert a' helyhatósági rendszernek nem eltörlesztése vagy ritkítása, hanem inkább erősítése és szaporítása egyezik meg a' kerkivánattal, 's a' nemzeti jóllét emelése czéljával, mint ezt a' t. RR. magok is elismerik azáltal, hogy a' rendezett tanácsos bíró közönségek számát szaporítani ohajlják. 3) Mert a' Hajdukerület maga lakosira nézve azt tartja üdvösnek, ha azok kisebb és nagyobb bajaik 's követeléseik elintézésire nézve helyben találnak bíróságot, 's nem kénytelenek ügyeiket tetemes költség, fáradság 's idővesztéssel más városba vagy más bíróság elibe hurcolni. 4) Mert minden városban egy tanácsnak minden esetre, mint mindig volt és van jelenleg is, kell lenni a' szerkezet szerint csak azért is, hogy a' nála meghagyott kereseteket, mellyek a' 114. §ban foglaltatnak, elintézhessék 's mindenféle más törvényes tárgyan is békebíráskodást gyakorolhasson; ha ezek felett ítélnének a' tanácsok, ítélnének akkor más pörökben is épen úgy, mint eddig ítélnének, szintugy mint a' csödületi perekben, mellyekre nézve a' legújabb törvény t. i. 1840: 22. t. cz. világosan azoknak adta át az első bíróságot, melly törvényben az alkalommal megváltoztassák, arra semmiféle ok nem forog fen. Különbben is t. RR., habár volna is valami, mit a' városi bíróságok ellen felhozni lehetne, valóban azon felette kevés számú per, mellyekért tervezetik a' ker. középponti első ítéző bíróság, 's mellyek a' 118. és 119. §ban foglaltatnak, teljességgel nem érdemlik ezen költséges tisztújítást, annyival inkább, mivel a' mostani tanácsok 's azok tagjai jelenleg rendszer évi fizetéssel vannak ellátva, mégpedig nem a' kerületi házi pénztárból, hanem a' birtokosok által a' városi közigazgatás szükségére közfelügyelés alá hagyott javak jövedelméből. A' most tervezett középponti ker. törvényszéket pedig a' kerületi házi pénztárból teljesítendő fizetés mellett kellene 's lehetne felállítani; e' miatt a' házi adót felette nagy mértékben kellene növelni, annyival inkább, mert azon bíróság minden tagjainak valamelyik ker. városban, nevezetesen a' középpontban, kellene állandóul lakniok, azon egy városból pedig azok ki nem telnének; de nem is volna igazságos azokat mind egy városból választani. Az olly tisztviselőknél pedig, kiknek bár másutt legyen is lakhelyük, még is hivataljok, pedig nem örökös hivataljok, egy bizonyos helyben kellene állandóul folytatni, olly igen nagy fizetéseket kellene szabni, mellyből szállításokat bérelhessenek, azon hasznokért 'stb., mellyeket a' tisztviselőnek az otthon lakhatás nyújt, de mellyektől a' más városban hivataloskodás azt megfosztja, teljes kárpótlást nyerhessenek, szóval mellyből magából tisztosan még elis élhessenek illy nagy fizetéseket pedig a' Hajdukerület pénztára nem bírna meg. Ide járul még az is 5), hogy ha a' perek első bírójává a' kerületi középponti törvényszék fogna megállapíttatni, mint hogy innen az appellata a' kir. táblára 's innen a' hét személyes táblára történék, előre láthatni, hogy ebből nem következnek egyéb mint az, hogy a' hajduvárosi lakosok, kik az olesó 's felette könnyű igazságszolgáltatáshoz két század óta szoktak, legtöbb esetben inkább felhagynának legigazságos követeléseikkel is, mintsem távollevő törvényszék előtt csekély gazdálkodásuk tetemes hátramaradásával, 's nagy költséggel folytassák pereiket, mellynek substratumai különben is

fölötte csekélyek, egykét vékás, legfőlebb néhány köbös föld, mellyekre nézve a' pörlekedés többé kerülne a' kereset tárgya értékénél, 's így az orvosság gonoszabb lenne a' betegségnél. Szóval t. RR., a' Hajdukerület lakosi a' már 200 év óta fenálló városi ítézőszékeket annyira megszokták, hogy azok a' hajduvárosi nép életével ugyszólván össze vannak forrva. Tapasztalás mutatja, hogy valamint száz per közül aligvan egy, melly a' városi tanácsoktól a' kerületi törvényszékre ne appelláltatnék, ugy száz közül, melly a' ker. törvényszék által appellata útján megvizsgáltatott, szinte alig van egy, melly a' kir. táblára felvitetnék, a' kerület ítéletében annyira meg szoktak nyugodni a' pörlekedők. De épen azért, mivel majd mindenki megnyugtatót találja abban, ha az első bíróság ítéletét legalább egy fölébbi törvényszékre viheti, a' mennyiben a' Hajdukerületben ezen fölébbitel olly könnyű, olly majd semmi költségbe nem kerülő, 's olly hamar eszközölhető volt, hogy az első bíróság ítéletétől fogva 3 hónapnál tovább az appellált ítélet megvizsgálása nem haladt: hamost egyszerre azon százados szokás minden szükség nélkül megváltoztatnék, és mindaz első bíróság előtti perfolytatás, mind különösen a' felebbvitel olly végtelenül megnehezítették, mint azt ez újítás természete szerint maga után vonná, abból valóban az igazságszolgáltatásra nézve tiszteztöbb nehézség, hátramaradás 's késedelem fogna származni, mint haszon, azaz tulajdonképez ez újítás általa hajduvárosi lakosok igazságszolgáltatás gyors, egyszerű, olesó és könnyű módjától megfosztatnának, mi a' hajduvárosi népben méltán kedvetlen érzést fogna gerjeszteni. Én tehát a' Hajdukerület nevében kérem a' t. RRket, méltóztassanak a' Hajdukerületet 's annak városit e' részben az eddigi százados szokás mellett meghagyni, 's annál fogva ezen részt ugy szerkeszteni, mint azt a' Hajdukerület mostani fenálló gyakorlata szerint kívánja. Pártolák e' javaslatot a' Jászkon kerület 's több megye képviselői, minthogy benne az 1836. országgyűlésen kifejtett 's azóta szakadatlanul pártolt, de minden publicista által is közösen fölállított azon elvek foglaltatnak, miszerint az igazságszolgáltatásnak lehető legegyszerűbbnek, könnyűnek, gyorsnak 's biztosnak kell lenni; egyszeresmind a' bírának azok által választatniok, kiknek java és személye fölött azok ítélnék. Találkozott azonban a' mondott javaslatnak néhány ellenzője is, főleg azon szempontból, hogy kerületi törvényszéknek minden esetre kellvén fölállíttatni, ha a' helyhatósági bíróság elve szinte elfogadtatik, ez utóbbiak mintegy fölsőlegékké válnak amaz által; továbbá, hogy illy módon a' Hajdukerületnek három fölébbviteli bírósága fogna alakulni, nemkülönbben hogy ezen szaporított bíróság a' kerület nagyobb terheltségével jár; 's kétséges is: vajjon fog e' minden hajduváros maga keblében elég törvénytudó 's más képességekkel bíró hivatalúgyes személyt találni: ezek szerint pótolhatónak vélték a' helybeli bíróságokat (törvényszékeket) a' helybeli bírák által, kik egyszeresmind a' békebírói eljárás elemét foglalják magukban; továbbá pedig a' választott bíróság olly módon megállapítása által, mint ez a' világos örököségi ügyekben törvény által rendelve van. Történetek kitérőngő nyilatkozatok a' kerületek, jelesen pedig a' Jászkon-kerület mindenbeni hátramaradtsága 's a' lakosok elégtelensége iránt; mind ez az illető tisztviselő hatalmaskodásának tulajdonítatván. E' részben válaszul adaték az illető követek által, hogy ha van hátramaradás, ha van tisztviselői visszaélés, ugy az e' miatti panasz vagy vád nem egyedül a' mondott kerületet illeti, 's hogy többi vidékei közt hazánkban mégis e' részek azok, mellyek a' patriarchalis élet bizonyos jellemét megtartva, nem épen olly boldogtalanok, mint talán némelyek képzelik. A' patriarchalis eszmének megpendítése e' tárgyban még több nyilatkozatra szolgált okul; 's a' szóokok egyike különösen a' zsarnokság elemét látta a' patriarchalis viszonyban rejleni, 's ennek példáját különösen a' török szultán körében vélte meg fölálíttatni. Néhány tagnak szerkezet melletti buzgó fölshóalása egyik megyei követet azon nyilatkozatra fakasztá, miszerint az illy tanácskozások ellenkezőjéről fogják ötmeggyőzni annak, mit eddig hitt, hogy az illy kerületi választmányok által készült munkálatok sokkal inkább könnyítik a' tanácskozást, mint az orsz. választmányok által létrejötték; mert a' crim. codexben 's katonalelmezési munkálatban sokkal könnyebben haladt a' tanácskozás; mit a' szólok annak tulajdonított, hogy a' kerület. vál. némely tagjai annyira belészerettek a' munkálatba, miszerint annak szerkezte mellett még akkor is folyást küzdenek, midőn kisebbségben maradtak. Erre válaszul adá a' munkálati jegyző, hogy nem azért küzdenek a' szerkezet mellett, mivel ők készítették, hanem mert a' benne

foglaltakat helyesek-alaposak- és jótékony sikerűeknek hiszik; az illyenbe pedig, miről valaki így van meggyőződve, be kell szeretve lennie, másképez azt igazi buzgósággal nem is védelmezheti. Előadások közben a' Hajdukerület képviselője által előterjesztett javaslat iránt többszörös „elfogadjuk!” hangozván, sőt ez az elnökség által egy ízben már végzések is kimondatván, némely tagok sürgetése után mégis szavazatra tüzetett e' kérdés: maradjon-e a' szerkezet vagy módosíttassék? módosítás mellett szavazott 25 megye 23 ellenében, melly szerint elvben elfogadtatott ugyan a' szóban levő kerület képviselőjének kívánsága, de a' szerkezetben, nem mint ő kívánta, több szakaszban az eddigi gyakorlat részletes kifejtésével, hanem a' munkálat jegyzője javaslata nyomán, egy szakaszban általánoson fog kifejezteni az eddigi gyakorlat föntartása. A' 133dik szakaszban, mellyben a' kerületi tisztviselői képességek állapíttatnak meg, ismét szóba jött a' zsidók e' részbeni feljogosítása eszméje 's az orvosokra és seborvosokra nézve a' szerkezetbe todatott, hogy azok nem kereszténynek közül is választathatnak. Történt még némely apróbb módosítás a' következett szakaszokban is; többi közt a' gyűlések „scentralis” barbár szó „számonkérő” kifejezéssel váltottat föl.

109d. orsz. ülés mindkét táblán, febr. 28kán. A' RRhez ülés kezdetkor átvjővén a' m. Fő RR. küldöttsége, a' győri püspök vezérlete alatt, meghozá a' katonalelmezés és szállásolás, a' turolyai sérelem 's az eszéki vagyis vukovár-flumei vasut tárgyában kelt főrendi üzeneteket, jelentvén továbbá szóbeli üzenetét a' m. Fő-RReknek, hogy a' Részek meghívása 's Pesten építendő országház iránti üzeneteket elfogadják; egyszeresmind hogy Nádor ő fens. a' RRket elegyes országos ülésre hiva meg. Az említett üzenetek felolvasatása 's a' ker. elnökség résziről közíratra kikéretése után, elnök ő nm. a' RRket elegyes ülésre vonulásra szólítá fel, hol a' magyar nyelv tárgyában készült második fölirási javaslat, a' katonalelmezési és szállásolási ügyben kinevezendő kir. biztosság 's a' Részek meghívása iránti fölírások hitelesítve, aláírva 's lepecsételve ő Fels. felküldettek. Ezeket jövőre.

110d. orsz. ülés a' m. Frdnél febr. 29. ó cs. kir. Fens. a' RRnek a' szabad kir. városok rendezése iránti üzenetét vétette tanácskozásba, mellynek elve elvontan elismértetvén, a' városok országgyűlési szavazatjoguk belrendezésükkel összekapcsolatása 's a' kötetnek kölcsönös feltételezése állíttatott föl, a' szavazatok mennyisége a' további tanácskozásoktól 's illetőleg alkudásoktól függvén, a' végső elhatározás fenhagyatik. Megkezdtek azután a' munkálat körüli tanácskozások, mellyekben, az 1ső rész 9dik szakaszáig jutottak, több lényeges változás tétetvén a' szerkezetben, mellyeket, részletesen szinte jövő számunkban.

161d. kerületi ülésben febr. 29kén vizsgálat alá vétetett a' szőnyegen forgó munkálat VIIIik része, mellyben a' Hajdukerületnek egyes megyékhez hasonlólag két szavazat biztosíttatik; továbbá a' követ- és képviselői választásokról szóló IXdik rész szakaszai, mellyekben az illető kerület követek utasításszerű módosítási javaslatai szerint, bővebb vitatkozások nélkül, némi kihagyások és hozzátételek történtek. Élénkebb mozgalmat csupán a' 213. §nak ben- vagy kihagyatása okozott, mellyben rendelkeztek, hogy „választás napján a' város háznál egy, az ország színeit 's a' város czimerét viselő zászló tüzetik ki”; hallatszott szavazatsürgető szózat is; azonban ennek mellőztével a' kérdéses szakasz felkiáltással benhagyatott. Következett a' X. rész vizsgálata, melly némely közigazgatási tárgyakról, névszerint a' választók névkönyvéről, közzgazdálkodásról, ország- és mellék-utakról, telekbírói hivatalról, ár- vák dolgáról, őrseregéről, közoktatási felügyelésről és a' dolgok folytatásának külső alakjáról rendelkezik 'sat. A' közzgazdálkodásról szakaszok 's különösen a' 270. §. iránti huzamos meghányás, ugyszinte némely után következett szakaszokbeli módosítások és kihagyások közbejöttével a' 322dik §ig haladván.

Ungmehyel közgyűlés vége. Ezek után k. jöttek szőnyegre: 1) Néhány hadviselő magyar honfűstást kért, érdemeire hivatkozva; neveikre nem emlékszem 's megvallom restelem, hogy illy érdemes férfiak nevei előttem ismeretlenek!... Pártoltatásuk határozottatott, de szavazat nélkül, 's hogy magyarul tudjanak, és Magyarországon lakjanak. 2) Követink utasítást kérvén, ha évenkénti, vagy pedig három évenkénti országgyűlés mellett szavazzanak e' K. G. a' csongrádi indítvány mellett szölt e' részben 's a' többség elfogadta t. i. évenként, de csak négy hónapig. 3) Követink oda utasíttatvák, hogy a' költséges orsz. választmányok helyett (mert pénz nincs!) szavazzanak oda; miszerint ezt

kerületi választmányok által kell kipótolni, melyek országgyűlés alatt ülnének össze. 4) A hely. tanács sűrűgeti, miszerint a megye szólítsa fel kir. kam. Ungvári városa rendezett tanácsát, hogy az ellene feladott megtámadásra feleletét terjessze föl; t. i. P. J. kir. kamrai ungvári urad. ügyész ezen várost egészen uradalomtól függésbe ohatán helyeztetni. 5) B. Zs. páli és lukácsi közgyűléseket más alkalmas időre kívánna tüzetni. Választmányra bízott, és ez úgy értesít, hogy a szomszéd megyékkel szükség előbb iránta értekezni, azt terjesztvén elé, hogy a törvényfolyamok is változtatandók lennének, minthogy azok is sokadalmi időszakban esnek, mi az indítványnak alapul szolgált. 6) Nógrád azon felszólítására, hogy az érdekes tárgyakban az országgyűlésen követink által negyven napi halasztást kérjünk, pártolást határoztunk oly módosítással, hogy az országgyűlés elején minden indítvány előadások, hogy így az alatt, míg némely indítványokra a követek utasításért írunk, legyen min tanácskoznok. 7) Hont levelére határozatott, mikint azon kívánság, hogy az országgyűlési elnök a RR. köréből legyen, az országgyűlés elrendezése idejére halasztassék. 8) A süketnémák intézetét követink által pártoljuk. 9) Krassó azon sérelmét, hogy a kormány a ruszkai vasbányákat tartó magány-társaságnak katonai segélyt nyújtott, követink által pártolattatandónak véltük. 10) Szabolcs hozzánk küldött levelében az ismét leiratot: kevésbé kegyelmesnek nevezi. 11) Krassó a ros és keskeny ut helyett, más utat kívánván, határozatott, hogy követink magokat e részben a legzeleszerűbbhez tartassák. 12) Temes megye a kerületi börtönt nem Szegeden hanem Bánságban kívánna építtetni; s ez nálunk pártolattásra nem talált. 13) A duna-balparti vasúti társaság pártolattásért esedezik, ama céljában, miszerint, az éjszaki vasúttal kívánna összeköttetést. Választmányra bízott. 14) Temesvár a természetvizsgáló egyesületnek keblében tartott gyűlésére készített emlékpénzt meggyéneknél is megküldvén, ezért köszönetet szavaztatott. 15) Pozsega latinul irt, s bizony nagy bajba került, míg rábirtuk egymást, hogy felolvastattuk, de azt is csak administrationalis tekintetből, és: absque ulla in futurum neetenda sequela; ez neki tudtul is adatni határozatott. 16) A kisdodovói intézet meg lehetőségen pártolattatni rendeltetett. — Havunk van elég, szánut is jó, s ez vajmi sokat ér ám nekünk magyaroknak, hol csak akkor van ut az országban. — Színészink is vannak egy kis idő óta, Körösi társasága. Mutatványok: a híres Tisztújítás, melyben majd mindnyájan czélszerűen szerepeltek (a nőket kivéve). E mű nálunk sem hibázta el czélját, mert a nemesek osztályában a féltékenységet az emancipatio ellen s általjában az alkotmány közösítése ellenében hathatósan fölgerjeszté. Az „országgyűlési szállás“ tetszett. Éljen a szerző! A „Vén sas“ ellenben általjában nem tetszett. A „peleskei notárius“ elég mulatságos volt. E művet a dalok jó darabig fen fogják tartani, de még inkább a nemzeti színecske, a melyet visel, legfőképen azonban Gvadányi szelleme, honnan eredt. Altlján a színészek (kivált az ugynevezett bujdosó társulatok) a mutatványokban arra vigyázhatnának leginkább, hogy nemzeti darabokat adnának; illy egynéhány eltartaná őket; nagy erővel bír az a nemzeti szellem! . . . Én egykor a dunaparton sétálva egy hajón iszonyu élénk mozgalmat vettem észre s közelebb jutva látom hogy lejtés . . . de zene nélkül, közelebb nyomulok, hát a gyenge cizarát hallom pengegni; egy hasztalan nótát nyaggatott . . . s ezen majd megölték magokat a tánczosok, azt mivelték . . . igen ám, de a nótá rácz volt s a tánczosok ráczok. . . Nemzeti volt ez nekik s majd összetörték magokat, úgy ugrottak rajta. . . Csak nemzetit uraimék. . . A színészek a városház terében játszanak. . . E város egy csinos új tanács-házat épített s ha az uradalmi befolyástól végkép megmenekszik, lassan emelkedni fog, mi is kívánatos lenne, mert egész megyében, úgy szólván ez volna egyetlen egy valamirevaló város; azonban jelenleg erősen ellene fordult P. J. urad. ügyvéd s tisztársaival együtt uralkodhatni reményl rajta; mi eltemetné a várost örökre; mert ha valaki nem maga gazdája, legyen nyugodtan; mert nagyobb baj nem érheti. — A munkácsi vigalmakra ifjaink nagy része elszánozott; mondják, csinos terem készült e végre ott is. Nálunk a kórház alapja is le van téve. Posztó-gyárról is gondolkodik itt e megyében egy részvényes társulat; a városban pedig egy posztógyártó már néhány éve készít az ungiaknak posztót s mondhatni, munkája türethet. A szabolcsi gőzmalomról nem hallani semmit. Híres nevespáli bálunk, mondják, teli volt a leguribb, legfényesebb, szóval a legszínesebb vendégekkel, Ung, Bereg, Zemplény, Szabolcsul stb. Nálunk Dobó-Ruszkát (a

híres Dobó nevét viselő helységet Sréter nevű tulajdonosától e napokban gróf Buttlér vette meg. . . Bezőt pedig Apponyi vette át mint neje örökségét. — Egy nevezetes szökött rabunkat B. A. nevűt hoztak be a napokban, ki önkénti vallomás alkalmakor elszökését azzal támogató, mert ő, ugymond, szeretőjének megígérte, hogy utolsó farsangra vele tánczolni fog. Ebben valami lovagias van. A nevezett rab nemes ember. Egy rabunknak pöre azért állott meg, mert még nemessége nincs tisztában. Ehez nem kell commentár. Zombory Leopold. —

Honti közgyűlés. Megyénk Rdeinek február 12-dikén kezdett első évnegyedes közgyűlését, kivéve egyes, igen méltatlan s inkább talán személyes ellenségeskedés, mint belső ösztönnek tulajdonítható kifakadásokat, az isteni szövétnék gyanánt világító ész s hazafiú szent lelkesedés szülte azon eleme lebegé át, melynek nélkülözöte dönté már többször dugába nálunk, mint másutt a szív legszentebb vonalmit és a honpolgári ész legtisztább számításit; de mellözve a főnemlített kifakadások honnan eredhetők kufejét; — engedje ön, ha tollam nagyon is gyenge azon ünnepély leírására, melynek mi, a gyűlés folyamán közakarattal részesei s tényezői valánk: és e nap a Szechenyi István gróf által nagyszerű indítványba hozott telekdíji (melyet ha nem csalatkozom, talán nem épen ezen alak- vagy módorban is, már 2dik József 1785ik dec. 30kán Pálffy gróf kancellárhoz utasított kéziratában kifejtve, azt physiocraticus adó-rendszer név alatt akará létesíteni) eszmének (mellynek elfogadását nálunk Kalocsa Antal tb. ur indítványozá) elfogadási - nagy reggele vala, s adja az ég! hogy valamint megyénk Rdei által ez indítvány előbb elvileg, azután pedig választmány által kidolgozva (főelvek nemes és nem nemes telkek egyaránti terhelhetése, birtok - fölmérés, a dézmának a földesuri terhelhetésre történendő beszámíttatása, és a legszigorúbb osztályozat) gyakorlatilag is elfogadta; azt az egész magyar haza magáéva téve, ezen napot történetlapjaink az 1526ik évi aug. 29ik napjának ellenére följegyezhesse: felszólítván egyszersmind ennek pártolattására úgy arra is, hogy a szerzendő orsz. pénzkölesön a lehető legkisebb kamatokra eszközöltessék, a testvér megyéket; követink tudósítása folyamán utasításul adatott 1) nemzeti nyelvünk érdemében kelt kegy. királyi leirat kedvező részének elfogadtatása, többi része iránt pedig ujolagi felírás; 2) a ker. napló bármilyen szín és ürügy alatt történni szokott letartóztatása gátjainak eltávolíttatása. 3) a zsidók (folyamodásukhoz képest) emancipációjának eszközölése; 4) a követi verificatio iránt, élénkebb vita; szülte szavazás következtében, a megyei örszékét kívánó szavazatok győztek; 5) azon kir. leirat következtében, mely az ismét orsz. gyűlési esetet tárgyazza — utasításul adatott, hogy az illy esetek előfordulhatása ujonan alkotandó törvény által akadályoztassék. A nm. h. tanács intézvényit illetőleg, mellözvén a többi, a börtönépítési engedelmért, és aziránt, hogy minden nevű nyugtatóványok s törtétevények magy. nyelven adassanak ki, felírunk; körlevelek közül: Pest megyeé a siket-néma intézet (Köszeghy orvos felügyelete alatt) Pesteni felállítatására felszólító levele, és Torontalé: a mezővárosoknak képviseltestét adni kívánó, sa t. pártolattak; a hús ára 1 krral emeltetvén, majus 6ra arendatorialis, ugyanazon hó 20ra évnegyedes közgyűlés, aprilis 29re pedig törvénykezési napok tüzetek ki. Horváth Miklós.

Győrmegeye jan. közgyűlésén országgy. utasításul adattak következő pontok: A zágrábi utolsó kicsepangásokat illetőleg ő es. k. felsége alázatos felírásban megkérteni határozatott, hogy a magyar nemzet ellen irányzott törvénytelen tettekben folyton nyilvánult fondorkodásnak, legfelsőbb jogainál fogva, melyek szerint a közbéke s törvények megtartása felett örködik, vizsgáltatást eszközöltetni s az alkotmányos rendet helyreállíttatni méltóztassék. Az eskütszék feletti tanácskozás hosszas időre terjedt s elnök első alispán ur délutáni 3 órakor a tanácskozás folytatását más napra tűzvén, eltávozott. A teremben tovább is megmaradt Rdek küldöttség által elnök urat a gyűlés további folytatására híván vissza, ki csakugyan éljenezések közt ufolag visszatérvén a szavazás eredményét határozatképp kimondotta, mely így hangzott: az eskütszékre nézve az országgyűlési választmány munkalátában levő magányvélemény, oly módosítással, hogy az eskütszékí bírák egyedül nemesekből választassanak, elfogadtatik. Elnök első alispán urnak törvényes köréhez szilárd ragaszkodásaért köszönet szavaztatott. Az összeszedett s ötszázon felül terjedt országgyűlési indítványokra ez a jegyzőkönyvi határozat: „A 13d. pont változtatik, s a polg. pörökre nézve is törlesztő-

szék kívántatik; a 16dik pontnál szinte törlesztőszék fogadtatott el; a 22dik: nem fogadtatott el; 23d. miután a bíró okát tartozik adni ítéletének, főlölegnek találtatott; 25dik indítvány azon esetre, ha törlesztőszék létesítettik, elfogadtatott; 28dik nem pártolattott; 60dik helyett végeztelet: hogy midőn egy megyének követei egymással ellenkezőleg szavaznak, mindegyik köteleztessék a föl: mire s mely okokból szavazott? küldőinek jelentést adni; 62dik indítvány nem pártolattatik; 64dik azon esetben, ha országgyűlés minden évben tartatnók, pártolattatik; 93d. pártolattatik azon hozzáadással: hogy ha a községek magukat uri hatóság alól is megváltották; 94dik azon hozzáadással: hogy tanácskozásokban szavazati joggal is birjanak, de csak azok, kik más hatóságtól függetlenek; 114dik azon hozzáadással, hogy e mellett a szolgálati idő csak 6 év legyen, az ujonczállítást pedig három évenként s olykép eszközöltessék, hogy a szolgáltatban levők fele haza bocsáttassék s pótolassék minden három évben ujjakkal; a többi indítvány 150 számtul 114ig elfogadtatott; — továbbá általányosan elfogadtattak a 157, 159, 160, 172, 174, 195, 204, 220, 222, 227, 228, 232, 243, 245, 259, 260, 265, 270, 275, 286, 288 és 289dik sz. alattiak. A 132d. számú oly hozzáadással pártolattatik, hogy a rom. katolikusok és az egyesült görögök szertartásaik is magyarra fordíttassanak; 148 és 151. régiebb utasítás szerint; 161. számú sürgettetik. 173d. főlölegnek találtatott; 185. a 184dik ponttal összefüggőleg elfogadtatott; 186. pontra: a Ludovicea az országos Rk által felállított elvek szerint eszközöltessék, s a még szükséges segedelem megajánlatik; 193ra: mennyiben az érdeklött könyvek a bécsi udvari könyvtárban volnának, Ő felsége kéressék meg, hogy a nemzetnek időök viszontagságai miatt oda jutott tulajdonát a nemzeti muzeumszáma visszajuttatni kegyeskedjék; mennyiben pedig az oly könyvek külső udvarok vagy magányosok kezében volnának, kir. közbenjárásával intézkedni méltóztassék, hogy azokat a nemzet visszaválthassa, s ezen esetekre a kívántató öszszeg megajánlatik; 196ikra, a kényszerített előfogatok, kivételvén a hivatalos utiak, töröltessenek el; 198. a megváltás elfogadtatott, de nem az általányos vámentesség, azonban csak anynyi vám fizetessék, mennyi a felügyelési és föntartási költségek födözésére kívántatik; 210. a posták rendezése szorgalmaztassék; 215. a határvonalai vámok általányos eltörlesztését, ha ez nem sikerülne, védvám felállítatását adván már e megye utasításul, ezen fenebbi intézkedések nem sikerülhetése esetében a nemzet nélkülözési lelkesülésében alapuló ovószert törvényhozás tárgyaul tenni nem kívánja. 224: közköltség megajánlatik; 234: ba a czéhek megszüntetnek, az árszabás is töröltessék el; 249ikre az ösiség töröltessék el, de végrendeleti tehetségre nézve az eddigi törvények tartassanak fen; 252 indítvány addig, míg a majoratusok és senioratusok fenállnak, nem fogadtatik el. 254re már van végzés. 279dik sz. alatt javasolt orsz. pénztár forrásaúl (a házi adó kivételével) a 281, 282, 283 és 284 és 285 pontok elfogadtattak; 290re oly módosítás tétetett: hogy minden kivétel nélkül csak az honfusitassék, kinek e haza és a király iránt elegendő érdeme van, nevé megmagyarosítja, magyarul beszél és az országban lakik; s ha a honfusitott kiköltöznek, a távollevők iránt adott utasítás alkalmaztassék reá is; s a honfusitás által nemesi kiváltságnál több ne adassék; a 310, 348, 384, 390, 396, 398, 422, 434, 449, 477, 483, 486, 509 és 513dik indítványok elfogadtattak; a 296, 300, 304, 448, 453, 461 és 517re van már korábbi utasítás; a 311 és 316d. nem pártolattott; 312dik oly módosítással: hogy a törv. székttől semmi okból fölebbvitel ne engedtessek, elfogadtatott; 321dik számmal mindennemű 500 ezüst forintot meg nem haladó kereset szóbiróság elibe tartozzék, törvényszékre pedig birtokon belül adassék fölebbvitel; 366ikra az elkülönzési ügy, habár aranyosítással volna is öszszekötve, két év alatt fejeztessék be; 374. makacs vagy tehetlen jobbágymegyei küldöttség által ítéltessék el, sommás uton; 377re a fölebbviteli törvényszékre birtokból, kir. táblára birtokon kívül legyen; 416dik indítvány azon hozzáadással, hogy jövőre a törvényezikkek közé ollyasok, mik nem szorosan törvények, ne foglaltassanak s hiteles jegyzőkönyvalakban magán közöltessenek a törvényhatóságokkal; 476d. pártolattott, a mennyiben nemesi ajánlatokra vonatkozik; 520 és 525 pártolattott, a mennyiben sérelmesek. Egyébkint a választmány javaslata helybenhagyatott. — Befejeztetvén ezen indítvány-tömeg feletti tanácskozások, még némely honfusitási kérelmekre tagadó határozat tétetett. — Következtek a

jelenté
a' nyil
's mi
közgy
mond
közgy
pán s
adat
tatott
littat
rende
dött le
gyüle
deig.
szerü
néhan
keres
szök
melly
endne
évig
folya
idő m
bünt
hogy
van;
törvé
gyüle
egy t
nincs
lott

ered
's jar
A k
tároz
kifej
iránt
nyug
pusz
galm
zen
bört
tani
nyi j
gess
ják,
tem
gyül
de a
táro
be il
kir.
mog
's eg
irán
sok
zsid
mul
tönc
ber
ban
zeté
vaz
tato
pán
czel
Zal
min
egy
lei
mél
gye
tatr
gyé
tria
csa
nem
nal
bü
tett
ker
ner
sik
tó
sz
ser
roz
lat

jelentések, 's a' parancsolatok, mellyek több napiglan a' nyilvános érdekek kevés anyagot szolgáltatnak; 's midőn az, hogy a' tisztviselők közül némelyek a' közgyűléstoda hagyták, szembeszökő volt, végzésileg kimondatott, hogy elnöki engedelem nélkül, semmi t. viselő közgyűlésből el nem távozzanak; 's az engedelem csupán sürgetős és halasztást nem szenvedő ügyek miatt adhatók. — Végre Pozsega latin levele visszautasított 's ez az 1840: 6. tcz. 4. §. megtartására felszólított, — sérelmül jelöltetvén fel a' nmgu htó-tanács rendelete, mellyben ezen, már egy ízben visszszakított levél elfogadását meghagyni méltóztatott. — Közgyűlésinket törvényszékek válták fel, 's tartottak jó ideig. Érdekes adattal szolgálunk mostani büntető rendszerünk históriájához: — A' megyei tömlöczből 3 rab néhány nap előtt megszökött. Kettő közülök messze keresi boldogságát; a' harmadik egyenesen Bécsbe szökött, 's ő kir. felsége eleibe folyamodást nyújtott, mellyben panasolja, hogy noha büntette miatt alig leendne 2 hónapi fogság büntetése, még is már közel egy évig elítélés nélkül fogságban sanyolódni kénytelen. A' folyamodás leküldetett, 's hihető a' folyamodó is rövid idő múlva megérkezendik. És mi ennek oka: hogy a' büntető per illy hosszúságú bevégzése nem lön? Az: hogy a' dolog tömérdek, 's tisztai ügyész csupán kettő van; kik közgyűlések, kiküldetések, urbéri perek és törvényszékek által elhalmoztatnak. Ezen utóbbi közgyűlés a' nmgu Htó-Tanácshoz folyamodott, hogy még egy tisztai alügyész rendszeresítessék. — Egyéb ujság nincs. Havunk volt elég — 's farsangunk vigan sikamlott el. —

Mosonmegye közgyűlésének nevezetesb eredményei köv. voltak: az alisp. elnöklet alatt kezdett, 's jan. 13 kéig tartott közgyűlésben, fölvetettek: 1) A' követjelentések, 's ezek nyomán a) a' jun. 20i határozat, 's oct. 12i leiratra nézve az alkotmány szerűtlen kifejezések feletti hosszab vita után, a' Rdek ezen tárgy iránt országgyűlésen legujabban kifejtett álláson megnyugodva, utasítást fölöllegesítnek 's a' követekeket pusztán e' tárgyban hozandó határozottabb törvény szorgalmazására utasítják; b) a' bünt. t. könyv tárgyában ezen megye Rendei is a' főrendek által javasolt mintabörtönnök kincstári költségen felállítandását 's a' mostani t. hatósági bürtönnöknek az 1827i orsz. választmányi javaslat szerint kijavítását, 's az illykép szükségessé válandó büntetési arány kidolgoztatását pártolják, (többen a' sept. 4i megyei határozatnak illyképi elemeltetése fölött hatyúdalaikatzenyén; c) az országgyűlés évenkénti tartása elvileg ugyan pártolandónak, de az országgyűlés elrendezéseig halasztandónak határozatott; d) a' kir. előadásoknak a' meghívólevelekbe iktatása, 's mindennemű perek országgyűlés alatt a' kir. curia előtti tárgyalhatatlanság pártolattott. e) Somogyinak a' hasonszenvi egyetemi tanítószék felállítását, 's egyéb ezen üdvös gyógyimódot előmozdító javaslatai iránti indítványa elvben pártolattott. f) A' sz. kir. városoknak ujabbi rendezését célzó javaslat, valamint a' zsidók felszabadítási ügye, minthogy, ez utóbbinak a' mult gyűlésben elfogadott szerkezeti javaslata kielégítőnek nem találtattott, választmányra bízott. g) B. Rueber Henriknek díj nélküli, b. Lederer Károlynak azonban 's h. Lippe-Schaumburg Vilmos Györgynek díjazás mellett, mindnyájoknak országgyűlési ülés és szavazat nélküli honfussítását pártoltuk. Ezután felolvasatott 's őszinte harsogó éljenekkel fogadtott nm. főispánunknak a' megye kívánatához képest Deák Ferenczet e' megye táblabírájává kinevező levele 's tartalma Zalával megyeieig, a' haza tisztelgével pedig elnökileg minél előbb közöltetni határozatott. 3) A' m. gazd. egy. levele, mellyhez zárva, Greiner János horvátkimlelki lelkésznek gyümölcsfatenyésztes körüli érdemei méltánylatul egy ezüst emlékpénz küldetett, egy megyei küldöttség által ezen érdemes hazafinak átszolgáltatni határozatott. 4) Felsőbb hely megengedé ezen megyének 12 pandur felfogadtatását. 5) Bizonyos ausztriai vámhivatalnak egy szegény magyar fuvarossal csak azért, mert ez a' felette rosz ut kikerülése végett nem a' váltottí vámjegyén följegyzett, hanem más utvonalon ment át, a' határon megzalogoltatásán felül még büntetésre is vonatására célzó idéztetési levelét közöltetni kívánó felszólítására végeztetett, hogy ezen megkeresésnek mint helytelen 's törvényszerűtlennek hely nem adhatván, pusztá tudomásul veendő. 6) Egy másik ausztriai hatóság bizonyos bűnyűben megkivántató tanuk vallomásának felküldetését német nyelven szorgalmazva, az erre adandó válasz egy nagyon conservatív t. bír. indítványára magyar nyelven iratni határozatott, egy uttal elvégeztetvén, hogy jövődében a' latinul irandó külföldi hatóságoknak latinul, anya vagy

pedig más nyelven irandóknak pedigszinte honunk nyelvén fog válaszoltatni. 7) A' nm. h. tanácsnak az állított 32, külföldről származónak mondott ujonczink megy. — beliekkeli pótolttatását sürgető intézvénye, a' Rdek azon részét, melly ezen, a' megyebeli népet mintegy 95 ezer pfrttal megszegényített eljárást rendesen végbe vittnek gondolá, méltó álmétkodásra ragadá, egyébiránt az ujonczozási lajstrom megrostálás végett választmányra bízott. 8) Több t. hatósági levél az utasítás-készítő választmányoknak adatott ki. 9) A' marhahas ára egy krajezárral följobb, azaz 14, 13 's 12 kra emeltetett. 10) MO. vár szabadmezőváros polgár-ellenzékének mind a' nm. helytartósági intézvény követekeztében 1843 ki május 4d. törv. szerűen 's rendesen végbe ment városi tisztujtást, mind pedig ezen törvényes előjáróság által 1843 oct. 9 eszközlőbe vett jegyzőválasztást feszegető kérelme nyomán vizsgáló megyei választmánynak jelentése a' városi tanácsnak fenérintett mindkettő körüli törvényes eljárásról meggyőződve a' Rendek, ezek amazokni megnyugvásukat végzésileg is nyilvánították. 11) Nem hagyhatni érintés nélkül itt, hogy az ujdun választott óvári jegyző Nedeczky János hivataloskodásának első zsengei is legfőbb honfias méltánylatra jogosítanak, mert az ő lelkes indítványára Magyar-Ovár tanács-könyve új óta magyarul vitetik. A' későn ide érkezett mezei naptár 240 példányának legnagyobb része a' megyebeli magyar ajku köznép közt ingyen osztottatott; a' magy. kereskedelmi társaság részvényeiből pedig eddig e' megyében csak 9 db kelt el.

Heves megyei közgyűlés febr. 12 — 17én. Jelen közgyűlésünket is miként az előtieket főleg országgyűlési tárgyak foglalák el, érdekesíték 's e' részben Heves Rdeismét tanusíták, hogy a' haza ügye szívükön fekszik és ők haladni, tenni készek nem rettegve áldozattól is; mert hiszen nem is áldozat az, mit a' hon javára adunk; mivel csak itt és egyedül itt teljesedik a' koldusok megszokott kívánata: az ezer annyi jutalom. A' gyűlés érdekesb tárgyait illetőleg a' követi tudósítások nyomán az eszközlőmei vasut-terv, más kerületi javaslatok és választmányi munkálatok minden észrevétel nélkül elfogadtattak. Hosszas tanácskozások történtek azonban a' városok rendeztelese körül, mellyek a' kerületi javaslatoknak tetemes módosítását idézték elő. A' fontosb változtatások következők: hogy a' városokban létező nemesi curiak előjoggal ne bírjanak a' k. kisebb haszonvételekre nézve; rendőri tekintetben a' nemesek is városi hatóság alá tartozzanak; a' feletük tartandó bíraskodásról azonban nem e' helyen akarnak intézkedni; a' husárszabás a' megyéknél maradjon; minden város birjon egy szavazattal az orsz. gyűlésen, de ehez aránylag a' megyék három szavazatot nyerjenek; polgár minden lehessen, ki legalább 40 p. ft. házbért fizet; a' zsidók azonban e' kedvezésből vagy jogból zárassanak ki (még most), 's véleményem szerint igen helyesen, mert — bár én a' jogokbuli kizárás barátja nem vagyok, a' zsidókra nézve még sem azt tartom előlegesen teendőnek, hogy teljesen egyenlő jogokkal ruháztassanak fel, hanem egyebet, mit minden vallásuakra de különösen a' zsidókra nézve már kezdetben tenni kellett volna a' közönséges ellenszenv kiirtása végett. A' kerületi napló kinyomtatása tovább is sürgettetni határozatott. A' népnevelési törv. javaslatban is tétettek némi módosítások. A' praeparandiákra ajánlott egy millió ftnek Heves megyére esendő részét meggyék határozata szerint egyedül a' nemesség és tisztosb osztály fogja viselni; 's illy praeparandiákat még Kassán és Szatmárban is kívánnak felállítani az öhitűek részükre. A' népiskolák számára olcsó könyveket nyomtatni ohajtanak; iskolába pedig a' pórfiuk csak téli négy (!) hónapban kényszerítessenek (mi tán kissé igen is kevés 's aligha célszerűbb nem volna azon rendszere az iskolázásnak, melly „Nézetek“ sa. t. című munkában ajánlatik még libapasztorokodási tekintetben is, a' tanulmányok osztályozására nézve pedig tán az egyedül eszközölhető). A' magyar nyelv tárgyában érkezett kir. leirat örömmel üdvözöltetett, mindazáltal mennyire közoktatás tekintetében nem kielégítő, ennek eszközöltetése utasításul adatott, ugyszinte az is: hogy a' mennyiben a' magyar nyelv egyedül hivatalos nyelvvé törvényesítették, kiterjesztve értessék az a' kancelláriai, m. k. u. kincstári, postai, bányai 's a' minden közlemény- okiratok és jegyzőkönyvekre; a' népiskolákban a' törvény kihirdetése után azonnal, a' felsőbbekben pedig minél hamarabb az oktatás magyar nyelven törtéjék. A' népiskolák tárgyánál különösen ohajják meggyék Rdei, hogy a' zsidók magyarul tanítására köteleztessenek. —

Febr. 5, 6 és 9. a' **fiumei szabad kerület** nemes patriciusi testülete közgyűlést tartott b. Gerliczy Hen-

rik polg. alkaptány elnöklete alatt ezen kerületi hatóság politikai 's gazdasági igazgatását illető ügyei elintézése végett. Mellőzve a' kisebb érd. tárgyakat legfőbb figyelmét igénylő a' tanácskozó testületnek a' kerületi kapitányság és tanács politikai elrendezése; megfontoltván t. i. egy részről hogy ezen kerület 1530 diktól származó helyhatósági rendelete sem a' jelen század kívánatának sem ezen szabad kerül. Magyarország többi megyéji 's tvényhatóságira vonatkozó közös viszonyinak, más részről pedig szabadítékos 's érintett több százados rendeletén alapuló helyzetének nem felel meg, továbbá hódolási szemügyre vevén azon legfensőbb akaratot is, melly még 1836ban megrendelé, hogy az említett helyhatósági rendezés a' jelenkor körülményei szerint módosítottassék, a' kapitányi tanács még mult évi nov. 16 — 20kán több jeles tagbul álló biztosságot nevezett ki a' kerületi polg. tanács politikai rendezete végett tervkészítésre azon utasítással, hogy mind az említett vezér-szempontokra mind a' jelen or. gyűlésen előforduló 's e' tárgygyal rokon határozásokra kellő tekintettel legyenek munkálatjuk szerkesztésében. Most előterjesztetvén ezen munkálat az hosszas 's érett vizsgálat után a' patriciusi testület minden várakozásinak megfelelő, némi pár csekély módosítást kivéve. — Igy elfogadtatván e' munkálat, az ő fels. fensőbb helyben hagyás végett fölterjesztetni, párban pedig or. gyűlési követelések megküldetni rendeltetett. Lényegesb czikkei köv., hogy a' fumei kapitányság mint az ország többi törv. hatóságai közvetlenül levelezen minden felsőbb kormánysszékkel 's mint amazokhoz egyenesen hozzá utasítások minden intézvény, felső parancs, leirat 's hivatalos irományok; hogy ő fels. kegy. megengedni mélt. miszerint a' polg. kapitány, régi szokás szerint, e' tulajdonságban hivatali esküt tegyen; a' polgári tisztujtás minden hatévűl hatévre történjék; a' kapitányi igazgató bíró-választás a' polgári kapitánynak hagyatott meg; a' községi négy igazgató bíró pedig a' patriciusi testület a' polg. kapitány által jelölendőkbul választandja titkos szavazással; kitünőbb tagjai a' tanácsnak a' 4 előadó, t. i. a' törvénykezési, gazdasági, fenytősegi és rendőrségi; a' polgárságra nézve, mellynek viszonyai az idő változó viszontagsági 's körülményeihöz képest tömérdek változáson mentek keresztül, az örökös személyes mentesség megszüntetett, a' polg. képesség ezentul személyhez köttetik polgárrá lehet itt a' megye. sz. korona minden alattvalója, bármilly törvényesen bevett vallásu legyen is, ha 6 évig folyvást a' fumei kerületben lakik 's valódi tulajdonosa ezer p. fr. ingallan birtoknak, vagy olly vállalat-művészet-mesterség-üzéssel foglaltos, melly évenként 300 p. frtot jövedelmez. 'S hogy annál nagyobb befolyás tulajdonítottassék a' ker. ügyek igazgatásába a' polgárságnak, három polgárbul alakulandó képviselőség állapítottatott meg, kik a' patriciusi tanácsülésben is fejenkénti szavazattal bírandnak.

Amerika.

(Hayti új alkotványa.) Az elnök változtával változott e' köztársaságban az alkotvány is. Alapvonalmai következők: afrikaiak és induszok 's e' két faj vegyes házasságiból származottak lehetnek polgárok, hanem a' fehérek sem polgári jogot, sem fekvő vagyont a' szigeten nem szereshetnek; de minden idegen a' törvények ótalma alatt áll; minden mivelt egyiránt szabad; a' sajtószabadság biztosított; iskolák mindkét nem számára közoktatás alatt álltatandnak 's az oktatás szabad és díj nélküli leend; az eskütszék intézet biztosítva van; a' népek joga van, békével 's fegyver nélkül összegyülekezni; a' végrehajtó hatalmat egy elnök kezeli; a' törvényhozás két kamrából áll, az egyesült statusi congressus mintája szerint; a' választók qualificatiói meghatározatvák; a' négy minister statutikároknak nevezetik 's tb. Az eddigi főváros Port-au-Prince, most már Port Republicain, széke a' kormányának.

Spanyolország.

(Folytonos elfogatások a' fővárosban. Hareztéri hírek. Készületek Krisztina fogadtatására.) Febr. 17ki hírek szerint a' kormány folyvást számos embert fogat el, 's ezek közt számos corteskövetet is, kik az alicantei zendülökkel összeköttetésben állottak. — Girona fölzendült, 's mintegy 600 fegyveres uralkodik a' városban. Alicante lödöttetését már megkezdé Roncali táborfő, a' zendülök ottani haderejét mintegy ötödfélezer ember képezi, jelszavaik: „Fegyverre, haladók! le a' zendülő miniszterséggel! Le a' hatósági törvényvel! Éljen a' népfőlség és alkotványos királyné! Roncali táborfő hivatalos sürgönyt küldé Madridba, mellyben jelenti, hogy a' zendülök tisztjei közül hetet, kik hatalmába kerültek, minden törvénykezés nélkül agyonlövett. E' rendkívüli szigor alkalmasint visszatörletre fogja bírni a' zendülőket. — A' királyné 's testvére le-

velet irtak Krisztina özvegy királynéhez, azzal akarván őt meglepni, hogy spanyol földre léptekor minde- nek előtt gyermekeinek levelei által örvendeztessék meg őt. Egyébiránt a királyné A r a n j u e z i g elébe fog kocsizni egész udvarostul. —

Portugália.

(Lázadások. Az egész ország ostromállapotban.) Lissabonból febr. 7-éről köv. tudósítás közöltetik a Times febr. 14 két számában: „Itt most komoly lázadás tört ki. Torres-Novasban a 4d. dragonos ezred fölzendült ezen jelszóval: éljen a királyné 's a' charta, de le a' ministerekkel. Más helyek őrseregei követték a példát 's Elvasban a' katonák a' helybeli kormányzót agyonlőtték. A' septembertől főnökei, kevés kivétellel, részesei e' mozgalomnak, 's leginkább a' volt hadminis- ter Bomfim gr. Olly összeesküvés, mellynek az egész ország föllázítása volt czélja, födözött fel. A' szemé- lyes bátorság, eskütszék 's más polgári jogok iránti biztosítékok 20 napra felfüggesztettek. Négy septem- berista főnököt Lissabonban elfogtak 's ezek Tejón fek- vő hadi hajóra vitettek; 3 főbb tiszt a' 3d. ezredből sz. György várába záratott. A' lissaboni őrsereg 3 nap óta fegyverben áll 's az őrségek megkettőztettek. Az egész ország ostromállapotba v a g y i s hadi törvényhatóság alá állított. A' cortes üléseit folytatja, 's a' tegnapi ülés éjjelkor még nem oszlott el. Az összeesküvés egé- szen katonai természetűnek mutatkozik; Lissabon népe semmi részt nem vesz benne. A' kamrák nagyszótöbbsé- ggel elfogadják azon törvényjavaslatokat, mik szerint az alkotmányos biztosítékok felfüggesztetnek, 's a' kor- mányt széles hatalommal ruházták fel, egyszersmind 11 millió franknyi kölcsön fölvételét engedély meg. Diario do Governo hivatalos lapon kívül Lissabonban minden hírlap eltiltatott. Két szerkesztőt már elfogtak. Bom- fim gr., de Foscoa b. Mendes-Leite, Sampayo 's mások elfogatása is elrendeltetett. Bomfim azonban ellillant 's tovább bujtogat; az ő, Vasconcellos és Estivas aláírásá- val lázító felszólítások keringnek az országban. A' ten- ras-novasi zendülők „a' félsziget sergének“ nevezik

magokat, 's a' spanyol elgüellelennel látszanak ösz- szeköttetésben lenni. Végczéljuk a' régi terv létesítése t. i. Portugália és Spanyolország „iberiai köztársaság“ név alatti egyesítése. A' fölzendültek febr. 6-án megin- dultak. A' királyné febr. 7-én színházba szándékozott menni, de ministerei tanácsára honn maradt.“

(Az új lázadás terjedése.) Az egész ország ost- romállapotba helyeztetett ugyan az új lázadás miatt, azonban ezen lázadásban csupán katonák vesznek részt, a' polgárokból pedig senki sem csatlakozik hozzájuk, úgy hogy még egyetlen falu sem nyilatkozik a' kormány ellen. Az elsőben fölzendült 60 dragonos Torres-no- vashól Castello Brancoba csapat be 's ott más ezredek- ből 440 emberrel szaporodtak meg. Leiria b á r ó egy csapattal már ellenök indult 's hihetőleg azonnal Spa- nyolországba lesznek menekülni kénytelenek. Lissa- bonban sok elfogatás történt, 's néhány követet is elfog- tak már az ellenzékbeli. Bomfim gróf a' zendülés földi- tója, ki eddig mindig szerencsésen tudott elillanni, már majd kézre került. — Olozaganak tartózkodási he- lyeül Setubal rendeltetett.

Anglia.

(Alsóházi viták Irland ügyében. Tahiti elfoglalta- tása roszallatik.) Az alsóházi ülésekben még most is az irlandi kérdés van napirenden. Napier igen jellem- zőleg nyilatkozott, mondván, mikép ő a' repealt nem pártolja ugyan, de meg van győződve, hogy Irland sé- relmeit gyökeresen orvosolni kell, mert különben há- boru esetén nagy veszély érhetné Angliát. Legfőbb hi- ba az, hogy Anglia olly makacsul uralkodtatja a' pro- testans vallást Irlandban, 's míg ezen kártékony poli- tikáján nem változtat, addig nyugalomról szó sem le- het, mert az irlandi nép soha nem fogja örömet fizetni a' protestans egyházi adót, míg egyszersmind tulajdon papjait kell tartania. Megjegyzésre méltó, mikép a' re- pealt a' whigek sem pártolják, ámbár abban még a' mér- séktelbber török is megegyeznek, hogy O' Connell eli- teltetése törvénytelen, 's hogy ez csak nagyobbítja az ingerültséget a' kormány ellen, míg vad alól földolá- t

sa alkalmasint le fogta volna a' kedélyeket valamennyi- re csüdesíteni. — Tahiti elfoglalása miatt néhány szónok fölvilágítást kérvén a' miniszterségtől, Pe e l nyíltan kimondá, hogy a' francia kormány e' tettét na- nagyonsajnálja. Guizot legnagyobb zavarban forog most, mert a' hódítványt sem szeretné elszalasztani, és Ang- lia barátságát sem örömet kockáztatni. Lajos Fülöp mindazáltal majd talál középutat, mellyen nemcsak a' kecskét, hanem káposztát is megmenthetni. — Rus- sellnek Irland ügye javíttatását illető indítványa 9 napi heves viták után 324 szóval 225 ellen 's így 99 többsé- ggel félre vettetett febr. 24-kén reggeli 4 óra tájban, mire Peel azonban Windsorba rándult a' királynéhoz.

Franciaország.

(Guizot Tahiti miatt nagy zavarban.) A' francia lapok nagy zajt támasztottak, miután az angol minis- terség határozottan Tahiti elfoglalása ellen nyilatko- zott, 's Guizot eleinte csakugyan maga is meghökent; de végre mégis lelt hátulsó ajtócskát, melly még eddig egy ügyben sem kerülél el figyelmét. Most ugyanis ar- ra határozta magát, hogy azon esetre, ha az angol mi- nisterség nem enged, tudta nélkül történetnek nyilván- nyitandja a' kérdéses hódítást, és így minden vesztélt el fog háritani. — Bertrand táborfő holtteste iránt még nem határozott a' kormány, de valószínűnek látszik, hogy nem fog neki helyet engedni Napoleon hamvai mellett. — A' követkamrában a' parisi erősítvények ügyét vi- tatják, 's úgy látszik, hogy a' többség mindent meg- ajánland, mit a' kormány kívánni fog. — Joinville gn- nő viselő. — Lajos Fülöp tavaszkor csakugyan meglá- togatandja Angliát, mint az orosz czár és bajor király hihetőleg Béceset. A' francia kormány Tahiti elfoglal- tatását 's Pomare királyné letételét, mit Dupetit Thouars minap véghez vitt, ön tetlenek, azaz saját rendeltéből in- tézett ténynek nem ismeri el 's így mintegy hivatalosan semmiti meg, mi által tömérdek izgágát hárit el nyaká- ról főleg Anglia 's Éjszakamerikára nézve.

É R T E S Í T Ő.

Muszely Károly Eduard

gazdasági és műkertész, a' bécsi cs. k. kertmívelő társaság tagja

tisztelettel jelenti, hogy **kerti növénytaráiban** (Pesten, Teréziaváros, ró- zsa-utca, 768. 's 769. sz. a.) mintegy 40.000 darab legszebb 's legújabb virágö- vény van eladó, u. m. több ezer Camellia minden fajtából, indiai 's éjszakame- rikai A z a l e a minden változatosságban; K a l m i a, E r i c k a, E p a c r i d e a, a' most olly igen kedvelt V e r b e n a teljes osztályzata, a' legújabb F u e h s i á k minden változatossága, minden faju R h o d o d e n d r o n, C h o r i z e m a, C o r r e a, valamint is a' legszebb felfutó r e k e n y ő különféle nemei; a' leg- szebb 's legújabb r ó z s á k lágy és kemény fajtái, mindennemű évelő (perennirend) P h l o x, valamint is más számita'an szép növény Ausztrália, India, Éjszakameri- ka 's a' világ egyéb éghajlataiból. — Egyszersmind szerencséseje van figyelmeztetni a' t. e z. virág- és kertkedvelőket, hogy ő mult évben a' fenebbi növényfajok meg- vásárlása végett különösen Németországba utazott, 's olly szövetkezésre lépett a' külföldön, mellynél fogva jelenleg képessé lén növényeit ugyanazon jutányos áron adhatni, miként azok Bécsben árultatnak. — Növényeinek rendszeresített lajstro- ma legközelebb elhagyja a' sajtót, 's azzal bérmentes levelek vétele után min- denkinek ingyen szolgálnd. Pesten, 1844ki mártzius 3kán.

Kerti és gazdasági magvak.

Alulit tisztelettel ajánlja a' t. e z. közönségnek figyelmébe jól rendezett nö- vény-mag- és kerti termény-kereskedését (Pesten, Dorotya-utca, a' Wurm- udvar mellett), hol a' legjutányosabb áron vásárolhatni mindennemű 's legjobb kerti v e t e m é n y - m a g v a k a t, különféle l ó h e r, b o r s ó k á s p e r j e (Ray- gras), és más egyéb g a z d a s á g i n ö v é n y - m a g v a k a t; szintén ugy minden- nemű v i r á g m a g v a t, a' közösen kedvelt angol v i o l á t (Levkoyen), őszi ró- z s á t, f á j v i r á g o t (Balsamine) 's b. és pedig Erfurthból jött osztályzatokban; hasonlólag angol g e o r g i n á k a t j ó és épesirāju gumókban; — valódi d a r m s t a d t i s p á r g a g y ö k e r e t, 's a' legjobb faju őszi barackfákat 's b. Arum lajstr. mai- val, mellyek terjedelmök miatt a' hírlapokhoz nem mellékelhetők, bérmentes le- velek vétele után azonnal ingyen szolgálók. **Muszely Károly Eduard** mű- kertész és magkereskedő, a' bécsi cs. k. kertmívelő társaság 's a' magyar gazda- sági egyesület tagja. 1-2

Gőzhajótársaság.

A' cs. kir. szabadítéku dunagőzhajózási társaság évi közgyűlése szerdán, 1814. mártz. 20kán reggel 9 órakor menend véghez Bécsben, a' hangászezesület teremében (unter den Tuchlauben) Nro 558), cs. k. udv. biztos jelenlétében.

A' szavazatos t. e z. részvényesek mel- lőztassanak tehát belépti jegyeiket, a' programmal együtt, márt. 12kétől kezd- ve a' gőzhajótársasági irodából (Bauern- markt 582) elvitetni Bécs, febr. 2kán 1814. A' cs. kir. szab. első dunagőzhajó- zási társaság igazgatósága. 1-3

Bírói árverés.

Barackán ns Fejérmegyei pusztában a' Kotsy-Horvát tömeg részére bíróság

exequált 40 vagy szükség esetén több hold jó minőségű szántó és réti földek f. 184tki márt. 13k napján árverés útján el fognak adatni. Kelt Sz. Fejérvárott, febr. 1jén 1844. Meszlényi Károly fősz. bíró mint végrehajtó. 2-2

Hirdetés.

A' nm. m. k. udv. Kamra részéről ezen- nel közhírré tétetik: hogy a' csatádi kam. igazgató tisztség, 500 p. fr. évi díjjal, szabad la'ás, 48 p. fr. értékű bor, 80 pozs. mérő kétsz. res, 208 pozs. mérő zab, 360 mázsa széna, 12 kocsi szalma 's 30 öl tűzifa évenkénti dotatio mellett, 's 500 peng. fr. biztosítékkal öszszekötve megürült. Azok tehát, kik e' hivatalt el- nyerni kívánnák, eziránti folyamodási- kat — annak bebizonyításával, hogy a'

magyar, német, deák és oláh, vagy illir nyelvben tökéletesen jártasak, 's gaz- daságiakon kívül jogtani ismérvekkel is bírnak — legfőkébb folyó évi márt. vé- geig a' temesi kam. igazgatósághoz be- nyújtsák. Budán, jan. 24kén 1814. 1-3

Csöd.

városi számvevő hivatalra.

Kismarton szabad királyi városban legfelsőbb engedelemmel fogva egy szám- vevő 200 p. forintnyi évi fizetéssel, és 40 p. forintnyi szállás-pénzzel, ugy szinte 6 öl tölgy vagy buk hasáb, és 200 darab rő- zse-tűzölőfával esztendőnkint ellátva, ki- nevezendő. —

Ezen hivatalt elnyerni akarók fel- szólítatnak ez iránti folyamodásukat a' megkívántató bizonyítványokkal együtt folyó évi böjtmás hó 14k napjáig e' vá- rosi tanácshoz benyújtani. Mindenek e- lőtt olly egyedek hivatalosak, kik már eddig valamely városi számvevői hiva- talban magoknak az elnyerendő hivatal- ra szükséges ismérveket 's képességet szereztve, vagy a' honi törvényeket meg- tanulva, ez iránti hiteles bizonyítványok- kal bírnak; minden esetre a' folyamodók- nak magyar, diák és német nyelvben tö- kéletes jártassággal kell bírniok. Kelt Kismarton szabad kir. városban 1844k évi január hó 14k napján tartott tanács- ülésből. Lichtenstern Ant. főjegyző. 3-3

Hirdetvény.

Mlgos gróf Csáky Károly ur szepe- si jóságainak igazgatósága közhírré tét- teli: hogy t. n. szepesmegyei zsegrai és domanyóczy majorságok, miknek elsőjé- hez Zsegra, Olsavka és Sztatvin, mási kához Domanyócz és Danissócz helysé- gek tartoznak, akár egyenknt, akár mind ketteje együtt 1814. é máj. 22. napján tar- tandó árverés útján, hat egymásutáni év- re 1811. július 1ső napjától haszonbér- be fognak adatni. A' bérleti kívánók te- hát a' fenemlített napon reggeli 9 órakor Mindszen'en az urasági kastélyban, és mindenik majorságra nézve külön külön 500 p. for. bántépénzzel ellátva megje- lenni hivatalosak. A' haszonbérbe ada- ndó jóságok következőkből állanak: 1) Domanyóczon alkalmas tisztalakház nagy major- 's juhszín-udvar elegendő istál- lókkal 's gazdasági személyzetre való la- kásokkal, 3000 kereszt gabonára való

c-ür, 3000 mérő gabonánál többet ma- gában foglalható nagyobb és két kisebb magtár, 416 hold szántóföld, melly ré- szint őszi részint tavaszi vetéssel rende- sen megmunkálva fog általadatni, és 63 hold jó, sarjút is termő kaszáló. Az urbéri bér és egyéb állandó készpénzbeli jö- vedelem ezen jóságban mintegy 700 fo- rintnyi. Urbéri munka f- jében a' do- manyóczyi és danissóczyi jobbágyok 214- 1/2 jármos és 1165 1/2 kézi munkával tar- toznak. Egyébiránt e' jóság sz. k. Lő- ese városhoz, és Igló és Szepesváralja koronaivárosokhoz, egyenlő másfél óra- nyi területtel rendelkezők; hol a' termés- tényeket hasznosan eladhatni. 2) Zse- grán alkalmas tisztalakás, nagy major e- legendő istállókkal 's a' gazdasági se- mélyzetre való lakásokkal, ugy szinte igen alkalmas juhszín juh há s- lakással 4000 kereszt gabonánál többre való esü- rök, 's 8000 mérőnél többet foglalható magtár, azonkívül igen nevezetes mész- égető kemenczék, 430 hold jól munkált szántóföld, 30 hold völgyben fekvő és sarjút is termő, 25; hold erdei kaszáló. Az urbéri bér és más állandó jövedelem 400 forintnál többre megyen, Urbéri mun- ka f- jében a' zsegrai, olsavkai és szlat- vini jobbágyok 2027 1/2 jármos és 798 kézi munkával tartoznak. Egyébiránt e' jóság csak félórányira fekszik Szepesváralja koronai várostól, hol a' nevezetes heti vásárokon a' termékek nagy haszonnal eladhatók. Mind a' haszonbéri feltételek és szerződésük, mind pedig az inventa- riumok Mindszenten a' jóság-igazgató- ságnál akár mikor megtekinthetők. Iz- raeliták ezen jóságok kibérléséből ki- záratnak.

Hirdetvény.

Sz. kir. Székesfejérvár városa részéről az 1813. évi sept. 5kén lebelében pusztí- tott tűzvész által károsodottak fölsegé- lésére 100.000 ezüst forint magányosak- tul részletenkint kölcsön felvételű há- tározatván, — pénzeiket ötös évi ka- matra, 's mindkét felől előre bocsátan- dó félévi felmondás utáni visszafizetés biztosítása mellett elhelyezni kívánók ebbeli szándékukat a' mondott város ta- nácsánál bejelenteni felszólítatnak. — Kelt Székesfejérvárt 1814. évi január 11kén tartatott közülésből a' jegyző hi- vatal által. 2-3